

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre külvé:	
Helyben:			
Egy évre . . . 10 kor. — fill.	Egy évre . . . 10 kor. — fill.		
Fél évre . . . 5 " — "	Fél évre . . . 8 " — "		
Negyed évre . . . 2 " — "	Negyed évre . . . 4 " — "		
Egy óra . . . 1 " — "	Egy óra . . . 1 " — 70 "		
Egyes szám ára 4 fillér.			

Felelős szerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosabban. — Apró hirdetés minden szó 4 fillér.

Táviratok

Felfüggesztett körjegyző.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

Budapest, decz. 27.

Erdő-Szent-Györgyről jelentik, hogy Mikó Árpád főispán Szoboszlai György körjegyzőt, akit okirathamisítással vádolnak, állásától felfüggesztette. Szoboszlai ügyének végtárgyalása január 5-én lesz Marosvásárhelyen.

A székesfejevári rendőrség szennyese.

„Debreczen” eredeti távirata,

Székesfehérvár, decz. 27.

A székesfejevári rendőrség főkapitánya Seidel Lajos tudvalevően hivatali sikkasztást követett el, a miért másfél évi börtönre ítélték. Most hogy büntetésének kétharmada letelt, kegyelmi kérvényt intézett a székesfejevári törvényszék útján a királyhoz és egyben pénzbeli segélyért folyamodott a székesfejevári és fejérmegyei rabsegélyző egyesülethez, melynek Seidel választmányi tagja volt. Megható szavakkal írja le szomorú sorsát a folyamodványában, melyet így végez;

„... Tisztelt uraim, az önök nemes szívét indítsa meg a jótékony-ság angyala és legyenek kegyesek segíteni rajtam, hogy elbukott helyzetemből felemelkedhessem. Volt jó barátaimhoz; előkelő rokonaimhoz nem fordulhatok — tiltja a szemérem; forrón szeretett feleségemet pedig magát is nekem kellene eltartani, nemhogy őt vegyem igénybe. Ugy is elég fájdalmat okoz neki jelen balsorsom.”

A rabsegélyző egyesület tegnap határozott a folyamodvány felett, mely Seidel Lajosnak száz korona segélyt szavazott meg.

Megmarta a veszett macska.

A „Debreczen” eredeti távirata.

Székesfehérvár, decz. 27.

Máté Domokos farkasházi földbirtokost egy veszett macska megmarta. Máté felutazott a bpesti Pasteur-intézetbe.

Gyilkosság bosszúból.

— A „Debreczen” eredeti távirata, —

Pécs, decz. 27.

Tegnap éjjel két mohácsi ember Mihajlovits Simon mohácsi lakost az utcán haldokolva találta. Az eszméletlen embert a kórházba vitték s ott látták csak, hogy fején súlyos sérülések vannak. Mihajlovits nem tért magához, reggel öt órakor meghalt. A csendőrség ejtette meg a nyomozást ebben a rejtélyes ügyben, mert a sérülések azt látszottak bizonyítani, hogy Mihajlovits gyilkosság áldozata.

Igy is volt. A vizsgálat kiderítette, hogy Sztojánovics Dusan mohácsi lakos, szolgabírói díjnak 5 óra tájban betért Males Lukács korezmájába, hol több fiatalemberrel találkozáván borozni kezdtek, — miközben tamburások is jöttek és csakhamar tánczra kerekedtek, Sztojánovics a korezmáros nejét is tánczra kérte, a mi a korezmárosnak nem volt inyére. Az ebből támadt szóvita közben ugyancsak a korezmában volt Mihajlovits Simon, Sztojánovicsnak haragosa fölugrott és egy üveggel Sztojánovicsot fejbe ütötte: erre Sztojánovics, kinak az arcát a vér elborította, a korezmából távozott.

Az utcán megállván hallotta, hogy Mihajlovics Simon a korezmából kijött és őt észrevéve azon szavakkal, hogy „ezt megölöm” üldözőbe vette; Sztojánovics a korezmával átellenben levő lakására igyekezett, de alig ért a kapuhoz Mihajlovics utolérte őt és kést emelt reá. Sztojánovics más menekülési módot nem látván a kapuban talált kapát fölkapta és vele többször fejbe csapta Mihajlovicsot, ki erre az utca közepén összeesett.

Tőzsde.

Budapest, 1900. decz. 27.

Holländer Adolf és Fia debreczeni termény kereskedő cég távirati tudósítása a mai budapesti árapokról:

Déli z á r l a t :

Buza	1901. Áprilisra	7.52	—.—
	1901. Októberre	7.68	—.—
Rozs	1901. Áprilisra	7.29	—.—
Tengeri	1901. Májusra	4.93	—.—
Zab	1901. Áprilisra	5.82	—.—

Készáru üzlet változatlan.
Irányzat csendes.

Nemzeti eszme és protestantizmus.

Debreczen, decz. 27.

(D.) Historia est magistra vitae. Hazánk negyedfél százados története igazolja, hogy a magyar nemzeti állam és a magyar protestantizmus története egy.

Attól kezdve, hogy a tisztított vallás nálunk gyökeret vert s hamarosan minden viharral dacolni tudó erős fává növekedett: a protestáns magyarság szikla szilárd hitén és lángoló hasaszereteten tört meg az az ezernyi támadás, a mely a magyar államíságot s a nemzeti létet akarta elpusztítani és semmivé tenni.

Bocskay, Bethlen és Rákóczy zászlaja alá az igaz magyarság — az alföld protestáns népe csatlakozott legnagyobb lelkesedéssel, legőszintébb hittel. Ugy össze volt forrva az új hit és a nemzeti eszme: mint egy törzsről fakadt két virág.

Avagy nem az volt-e az ellenreformáció jelszava: Magyarországot előbb protestáns hitétől kell megfosztani, aztán szegénynyé és végül németté tenni. Tudták azt már századokkal ezelőtt, hogy a józan és puritán protestánsok nem ülnek fel a bécsi udvar kecségető ígéréteinek, tudták, hogy a magyarságot előbb hitétől kell megfosztani, hogy nemzeti szellemétől is megfoszthassák, Tudták, hogy a magyarságot oly koldussá kell tenni, mint a nemzetiségeket tette a bécsi udvar, hogy vele is oly szabadon és tetszése szerint rendelkezhesen, mint amazokkal. Tudták, hogy a hitét és vagyonát veszített nemzet elveszti erkölceit, elveszti jellemét s épen úgy elsöpörhető a föld színéről, mint történt az hitőket és erkölceiket veszített nagyobb nemzetekkel.

Hála azonban a gondviselés mindenható bölcsességének: ezer veszély között és száz viszály után a nemzet életfája ma erősebb, mint valaha; a hit virága ma szebben diszeleg, mint valaha!

De résen kell állanunk! Azok a támadások, a mikkel multban illették nemzetünket, — hitünket, nem szüntek meg még ma sem. — A kigyó felüti mérges fejét hol nyíltan, hol alát-

tomosan. Vigyázni kell, hogy erős lábbal tiporjunk rá a száz fejű hidrának mind a száz fejére, s a nem törődömségből, vagy pusztá kényelem szeretetből ne hagyjunk egyetlen rést sem, a melyen bárminő reakció vagy ultramontanizmus belevághassa mérgefogait a féltve őrzött nemzeti testbe!

Tán mondani sem merjük, mert nem akarjuk hinni, — de magunkban titkon érezzük, hogy egy idő óta a magyar protestánsizmusnak, s vele együtt a magyar nemzeti szellemnek igen elszaporodtak az ellenségei.

Nem csudálkozunk azon, hogy a katolikus főpapság jó részének, s bizonyos reactionárius mágnásoknak támogatása mellett egész nyíltan, az országgyűlésnek is van egy fanatikus, ultramontan pártalakulása, s hogy ennek a pártnak nyíltan bevallott clericalis színezete van. — Tudjuk, hogy ez a párt a katolikus egyháziérdekek nyílt harcosa, s megalakulnia azért kellett, mert a főpapi s általában a holtkézen levő vagyonuk secularizációját mind nagyobb erővel kezdi sürgetni a hova tovább erősödő liberálisizmus. A néppártnak jutott az a gyászos szerep, hogy zavarost teremtsen minden ponton, minden kérdésnél elhintse a vizsály áldatlan magvait, s fentartani igyekeznek a középkor intézményeinek azokat a maradványait, a mik a magyar nemzeti szellemre, a szabadságra, a haladásra súlyos lánczként nehezdednek, s a melyet a haladó kor máig sem tudott lerázni magáról.

Annál inkább csudálkozunk azonban azon, hogy az a kormány, amely a nemzeti alapon szervezett népképviselőnek ma áll az élén, s főként annak elnöke — kormányra lépése óta nyíltan és titkon kaczerkodik a

legszélsőbb clericalizmus képviselőivel. Az a mindenkivel paktáló utálatos politika, a mely mindenütt, mindenkivel csak a megalkuvást keresi, a legcsunya merényletet követte el a szabadság, az igazi magyar nemzeti eszme ellen, a mikor — a mint az nyílt titok — már a bekövetkezendő választások kérdésében is megalkudott a néppártnal.

Az igaz magyarságot hazánkban századok óta a nagy magyar alföld józan, munkás népe, — az a nép képviseli, a mely ma is tulnyomó többségben a „magyar vallást“ a kálvinista hitet vallja magáénak.

A magyar protestánsizmusnak századok óta a mi büszke városunk: „a kálvinista Róma“ a legerősebb vára. Megállotta helyét mindenha, s büszkén vallja ma is a magáénak apái hitét.

Az örök buzgósága, az örök rendíthetetlen hite és hazaszeretete szolgáljon példaként ma is, mikor a debreczeni Ref. Egyház megalakítja és felfrissíti presbyteriumát. Adjon a magyarok Istene az új presbyteriumnak szent lelkesedést és erős hitet ahoz a nagy munkához, a mely a liberálisizmus, a szabadság és a magyar nemzeti eszme mellett nagy küzdelemben reá vár, s a mely nagy feladatot, súlyos kötelezettséget ró, az ország minden protestáns fiára, és minden igaz magyar érzésű emberre a viszonyok sajnálatos alakulása ró. — Negyedfél század történetéből tanulja meg annak minden tagja, hogy mily nagy feladat vár rá, hogy a protestánsizmus és a magyarság sorsa hazánkban ugyanaz.

Historia est magistra vitae!

Magda nem felelhetett, mert e pillanatban kopogtatás hallatszott s Teresznyai lépett be a szobába.

Magda összerézzen. Valami régi érzés, már majdnem kialudt érzelem ébredt újra lelkében, melyet eddig — magában elfojtva tartott, de a mely most egész erejéből kitörni látszott.

Teresznyai udvariasan köszönté Magdát és kezét adott neki. Látszott rajta is a nagy izgatottság, melyet igyekezett visszatartani, mialatt Halmyt üdvözölte.

Egy pillanatig esend volt a szobában. A csendet Magda törte meg.

— Hogy sikerültek a vizsgái? Képzelem, mennyire örül, — hogy már letette. Nemde?

— Oh, igen, de bizony eleget is kinlódtam eddig.

— Hallom, hogy itt fog letelepedni?

— Igen, épen itt önök mellett lesz az ügyvédi irodám.

A társalgás nagyon lassan folyt.

— Kedves Teresznyai, te itt fogsz nálunk ebédre maradni, — mondá Halmy, de ugy-e bár, nem fogod rossz néven venni, ha én most eltávozom. Tudod az üzleti ügyek azok nem tűrnek halasztást.

Budapest, decz. 27

A képviselőház legközelebbi ülése.

A képviselőház tudvalevőleg január 15-én tartja a szünet után első ülését, a melynek napi rendjére a belügyi tárcza van kitűzve. Az országgyűlési szabadelvű párt az ülés előestéjén, azaz január 14-én este 7 órakor értekezletet tart, a melyen a belügyi és a kereskedelemügyi miniszterium tárczáit fogja tárgyalni.

A kézdi-vásárhelyi mandátum.

A kézdi-vásárhelyi kerület független-ségi és 48-as pártja Szacsy Sándort kiáltotta ki jelöltjének. Szacsy azonban gyöngékedése miatt visszalépett és így a párt Molnár Józsiást, a Kossuth-pártnak egy régi, érdemes hívét kandidálta nagy lelkesedéssel. Molnár Józsiás a jelöltséget el is fogadta.

Színház.

Az ünnepi előadások.

— Négy rossz előadás. —

A karácsonyi ünnepek alatt 4 előadást rendeztetett a direktor — remélve, hogy így talán behozza azt az anyagi hiányt, a mit rossz műsora és gyenge társulata miatt egész hónapban át érzett — a kassza.

Ezen reményében ezuttal nem esalatozott, mert minden előadáson telt ház volt — megjegyzendő, két este bérlet is volt. Pedig ha őszinték akarunk lenni, meg kell vallanunk, hogy mind a 4 előadás nem érdemelt meg négy embert sem, mert oly rossz, gyatra volt mindegyik. És valjon mit is szóltak azok az idegenek — vendégek — kiket elvittek a színházba, mert hát más-hova nem lehet menni — azokhoz az előadásokhoz, és főleg ahoz az ünnepi műsorhoz, melyet az igazgató össze állított.

Ennél gyengébb ünnepi műsort talán a böszörményi színház igazgatója sem állíthatott volna össze. Szulamith (talán már

Ezzel kezét fogott Teresznyaiával, feleségét is üdvözölte és eltávozott.

Magda nagy zavarban volt, Nem tudta mivel kezdje a társalgást.

Végre Teresznyai megzavarta a kínos csendet és így kezdé:

— Nem is tudtam volna, hogy itt laknak, ha Halmyt nem látom.

— Pedig már régen itt lakunk, mióta férjhez mentem.

— Rég ment férjhez?

Magda nem tudta tovább magát tartóztatni.

— Teresznyai ne faggasson. — Maga mindent tud, csak kinozni akar.

— Én? — mondá erőltetve Teresznyai.

— Igen, maga kinozni akar.

Teresznyai nem felelt semmit.

— Pedig ha tudná, mily sokat szenvedtem. Mily nehezen mentem férjhez . . . De ígéretemet nem tudtam megtartani, mert szegény leány voltam.

— Szegény volt mondá Teresznyay keserűen — jó kifogás.

— Maga nem tudja mi az, szegény leánynak lenni. Annak ahhoz kell férjhez menni, aki előbb jön érte. Annak nem szabad válogatni.

Utóljára.

Írta: **Nadányi Emil.**

A Debreczen, eredeti tárczája.

Magda éppen kézimunkához fogott, mikor ferje hangját az ajtóban meghallotta: — Itt vagy édesem?

Az asszony nem felelt, csak szép szemével nézte férjének örömtől sugárzó arcát és várta, mit fog mondani.

— Tudod, mi az ujság kedvesem?

— Mi? — kérdé meglepetten Magda.

— Emlékszel még ugy-e Teresznyaira. Letette az ügyvédi vizsgát és itt fog letelepedni. Már meg is érkezett.

— Már megérkezett — kérdé akaratlanul Magda.

— Meg és még ma délelőtt tiszteletét fogja tenni nálunk.

Az asszony halvány arcát gyöngéd pir futotta át. Nagy, máskor beesett szeméi, most fényleni látszottak.

Nem akart Teresznyairól kérdezősködni, mert félt, hogy elárulja magát.

Halmy folytatta:

— Ha nem esik nehezodre, ugy itt is fogjuk tartani ebédre. Tudod, régi barátom, kihez már gyermekkorom óta szoros barátság fűz.

századszor). Balek, igazán balekot fogott a közönségben az igazgató, hogy látogatja az előadásokat. Valjon mi élvezete is van jelenleg a színházban.

Lát falusi nivón álió előadásokat, rossz rendezést, ócska kopott diszleteket, s első rangú főszerepeket — kardalososoktól, vagy kardalososnéktől játszani.

De különben a szintársulat jelenlegi szervezete mellett ez nem is lehet másként. Több elsőrendű szerepkör nincs betöltve (ehben a szezonban már nem is igen lesz) — miért — mert azt mondja az igazgató ur n e m k a p! Miért kap más? — Mert akarja, hogy jó társulata legyen s nem gondolja azt, hogy jó ennek a közönségnek így is, a hogy a d e b r e c z e n i színház direktora teszi. Természetes ilyen körülmények között kénytelen a közönség a kardalosos játékat nézni s az is természetes hogy ilyen társulat csak gyenge előadásokat produkálhat.

Az a sok vidéki s fővárosi is meggyőződhetett s el is viheti a hirt, hogy bizony Debreczen beleválogatott jelenlegi direktorába, volt ok reá, a miért itt marasztották meg három évig — elviheti a hirt a hiányos társulatról s a fegyelmezetlen rossz előadásokról.

Mert amellett, hogy az előadások rossz — a fegyelemnek a legcsekélyebb jelét sem lehet látni a színpadon. A szereplők szerepeiket nem tudják, társalognak — s egyik másik meg is feledkezik magáról — mint pl. a Peleskei nótáriusban — s nagyon is derült hangulatban jelenik meg a közönség előtt.

Megengedhetők e ezek? Tűrhetjük-e, hogy a debreczeni színház nivóját ennyire alásültyesszék? Hol történhetnek ilyen valóban botrányos dolgok?

Csak ott, ahol az igazgató nem törö-

— De ha mi megbecsültük!

— Mindegy. Az csak fiatalkori ábránd a mi elműlik. Mikor férjem megkért, az egész falu megvolt lepve. — Mindenki azt mondta: hogy vehet el egy gazdag és tekintélyes kereskedő egy ilyen szegény leányt. És én nem tudtam ellenkezni. — Az egész család körülfogott.

— Nem is próbálkozott — Mondá fájdalommal Teresznyai.

— Pedig mily kinomba került. Hiszen maga jól tudhatja, hogy én magát nagyon szerettem.

— Szeretett! Hahaha! Maga szeretett és képes volt szerelmét feláldozni azért, hogy egy gazdag ember legyen a férje.

Képes volt ígéretét, esküjét, boldogságát feláldozni családja kedvéért.

Magda nem felelt. Némán, mozdulatlanul túrte Teresznyai keserű panaszát.

— Igen, maga már elfelejtette, mikor elmentem, hogy vizsgáimat letehessem, mit ígért. Mikor karjaimban tartottam is, megfogadtuk egymásnak, hogy örökké egymásé leszünk. És míg én éjjel-nappal tanultam, folyton előttem a jövődő boldogság képével, addig maga a hiu vagyon miatt feláldozott mindent és megölte egy ember nyugalmát örök életére.

— Ne folytassa, kérem ne folytassa.

dik az előadásokkal s nem gyakorol fegyelmet, nem tart rendet az előadásoknál. És ez Debreczenben — eléggé sajnós — így van.

Nem részletezzük az előadásokat — csak hogy mégis a fentiek igazságáról meggyőzzük a közönség azt a részét. — kik nem voltak ott (akik jelen voltak látták s tudják) utalunk a Peleskei nótárius előadására.

Nagyon sok szereplőnek fogalma sem volt szerepéről — folyton a sugólyukból várta — a mentőegyesületet, a darab nem volt betanulva, a karénekek hántólóg hatotak a földre — hol a kar, hol a zenekar járt elől — no meg az a ronda kiállítás, amivel pl. Budapestet bemutatták. Kopott, ócska diszletek voltak mind, melyek minden olyan régi s új darabot, lett legyen az magyar avagy külföldi, melyekben uteza előfordult — kiszolgáltak. Amilyen uton-módon megtették azt az utezát (nem beszélünk a Nemzeti színházról) Budapest egyik utezájának, éppúgy nézhetünk volna Várad — vagy Velenceze egyik utezájának — ha valamivel a diszletek kopottabbak lettek volna.

Ilyenek voltak az ünnepi előadások! Büszke lehet előadásaira a debreczeni színház direktora!

Gratulálunk!

L. I.

Allat az emberben.

— Megakarta mérgezni leányát. —

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, decz. 27.

Felháborító esetet közöl velünk H.-Nánsi levelezőnk:

Egy állatis érzületű, buja vén asszonyról van szó, aki hogy a vejét magának

Hát maga azt hiszi, hogy én nem szeretem, hogy még ma is nem maga van mindig előttem. Azt hiszi, hogy én húságból mentem férjhez, a vagyon miatt, melyet sem mire nem besülök, kérem magát, ne ítéljen el, mert nincs oka.

— Nincs okom? Hahaha, nincs okom!
— Igen, nincs oka. Magának nem szabad elítélni engem. Maga nem tudja, hogy mit szenvedtem és szenvedek még ma is. Maga nem tudja, hogy mi az, szegény leánynak lenni, a ki gazdag rokonaira van utalva, kivel minden perczben éreztetik, hogy szegény. Megalázzák mindenki előtt, azt mondják rá, hogy közönséges felművelt és nem intelligens. Maga nem tudja, hogy az én életem hasonlított egy marty életéhez. Ki voltam téve mindenki csipkedésének, gunyolódásának és ha össze jöttem a gazdagabb rokonaimmal, azok még csak egy szóra sem méltattak. Igen, igen, Teresznyai, én szerettem magat, higgyen nekem, szeretem ma is, de a sors, a végzet nem akarta, hogy egygyé legyünk.

Teresznyai nem tudott szólani. Magda folytatta:

— Azért kérem felejtünk el mindent. Hagyjuk a multat és borítsunk fátyolt rá.

— De maga azt mondta, hogy még ma is szeret! És szeretetét el akarja, el tudná felejteni?

megnyerhesse, elhatározta, hogy a leányát elteszi láb alól.

D. S z a b ó Zsuzsánnának hívják az összetöpörödött vén anyókat. Férje is van, akitől különválva él, mert a vén asszony öröml feltékenykedésétől élete sem volt biztonságban.

Feltékenykedését annyira vitte a vén anyóka, hogy a szolgálójának haját többől levágta, nehogy el találja esábitani a már agg férjét.

A D Szabó Zsuzsanna mióta különválva él az urától, szemet vetett a saját leányának a férjére s igyekezett azt mézes, mázos szavakkal s ígéretekkel magához esábitani. Mikor látta, hogy ez nem használ, elhatározta hogy elteszi láb alól a leányát.

Mérget kevert össze s felkereste a leányának eseédjét, R á c z Esztert a kinek pénzt meg ruhát ígért, ha az általa odaadott port az asszony ivóvizébe önti. R á c z Eszter színleg engedett a nagy rábeszélésnek, mikor azonban a vén asszony eltávozott egyenesen a községházára ment, ahol feljelentette az esetet.

D. Szabó Zsuzsanna, az állatis érzületű vén asszony ellen megindították a vizsgálatot.

A zenekedvelők II. hangversenye.

— Saját tudósítónktól. —

Még alig hangzott el a zenekedvelők köre által rendezett I. hangverseny felett mondott dicséretünk, máris előtünk fekszik a zenekedvelők körének értesítése, mely a II. hangverseny részleteit közli:

A II. hangverseny 1901. évi j a n á r hó 6-án tartatik meg.

Hogy az eredményesen munkálkodó

— Meg fogom próbálni — mondá halkan Magda.

— Nem, azt nem fogja tenni, a mi szeretetünk nem olyan, hogy azt csak egyszerűen elfelejteni lehetne.

Teresznyai Magda elé ugrott és karjával átfogta.

— Az istenért Teresznyai! Magda megfeledkezik, hogy én férjes asszony vagyok, hogy férjem neve és becsülete szent blótem.

— Nem, nem felekeztem meg. De ha szeretem, ha nem tudok maga nélkül élni, ha minden gondolatom magánál van.

— Mindegy. Nem szabad. Nem lehet. Válgunk el, temessük el szerelmünket örökre. Ne tegye boldogtalanná szegény férjem életét, ki imád engem.

Teresznyai némán hallgatta Magda beszédét. Szép szeméből kiolvasta azt a tiszta jellemet, mely ez asszonyban rejlik.

És az előbb még sóvárgó tekintetű férfi ott állt a szoba egyik sarkában és nyugodtan nézte sokáig az asszonyt, kivel most utóljára beszélt szerelemről.

... Kivülről Halmay hangja hallatszott, ki a szobába lépve üdvözölte őket és nem vette észre, hogy két megtört szívnek utolsó dobbannása vegyül az óra csendes ketyegésébe.

körnek áldozatkészsége megítélhető legyen, csak a két vendég nevét kell felemlitenünk, kik a hangversenyre meghívást kaptak.

Az egyik kedves ismerősünk, kit hangos közkiváncsálom folytán kellett meghívni újból: H u b a y Jenő. A másik egy francia zongoravirtuóz: H e n r i F a l c k e.

Hubayt nem kell ismertetnünk. Világszerte ismert neve ma is oly fényes, mint a minő volt akkor, mikor a magyar zeneirodalom gyöngyét, a Cremonai-t megteremté. Mult télen, Párison keresztül utaztában Branle marquisnö tiszteletére matinét rendezett s a francia lapok ezuttal is oly elragadtatással nyilatkoztak róla, mely világosan megkülönböztethető a francia sajtó közmondásos udvariasságától.

Legutóbbi tournéin Henri Falckeval, a francia zongoraművész társaságában jár.

A II. hangversenyt egymaguk fogják betölteni rendkívül vonzó műsorral.

Henri Falcke nem rég tűnt fel a művészet egén, de tündöklését már ismeri egész Francia- s Németország és Austria.

Befejezett, kápráztató virtocizálásán kívül főleg magas pathosát, nagy játékát, ragadó temperamentumát és tökéletes izlését dicsérik; a sajtó egyhangú kijelentése szerint birtokában van a művészi aethetika minden feltételének s eszközének.

Külföldi concertjei programjának fénypontját a fiatalabb francia gárda egyik mesterének. Gedalgenak brahmsi mélységű zongora-hangversenye szokta képezni. Fájdalom, a közbenlevő ünnepek miatt derék zeudei orchesterünk nem szolgálhatja a zenekari kíséretet s azért ezen szám alighanem lemarad a műsorról.

Mindenesetre feszült érdeklődéssel tekintünk a két, egymás erejéhez méltó vendégművész vetélkedésére.

Tekintettel közönségünknek örvendésesen élénkülő érdeklődésére, a rendezőség kilitásba helyezte, hogy a következő hangversenyekre is neves művészeket hív meg, habár a rendelkezésére álló eszközök esekélysege mellett, hasonló, anyagi erejét meghaladó tömeges meghívásra aligha fog vállalkozhatni.

NAPI HIREK.

A földesi anyagyilkos.

Lapunk legutóbbi számában bőven foglalkoztunk azzal a vérlázító anyagyilkossággal, amelynek A n t o s Gáborné volt az áldozata Földesen, a kit saját fia Antos Gyula két revolver lövéssel meggyilkolt s kirabolt, szeretője Katona Ágnes felbujtására. Az anyagyilkos s szeretője hétfő óta a debreczeni kir. ügyészség fogházában ülnek. A vizsgálóbíró ma hallgatta ki a gyilkost — ki a vizsgálóbíró előtt meg erősítette a csendőrök előtt tett vallomását, hogy ő ölte meg anyját, — A fogházban nyugodtan viselkedik, meg-

bánást nem mutat. Arra kíváncsi csak milyen büntetés vár reá. — Fél, hogy felakasztják. Pedig épen úgy megérdemli Antos Gyula, az anyagyilkos a bitófát, mintahogy megérdemelte a testvérgyilkos Papp Béla. A gyilkos már védőről is gondoskodott, dr. Kardos Samu ügyvédet kérve fel védőjéül. Az anyagyilkos ügyében a vizsgálatot rövidesen befejezik s talán már márczius hóban megtartják az esküdttszéki tárgyalást.

Presbiterek választása.

Mozgalmas napja lesz ma és holnap a debreczeni ev. ref. egyháznak; 25 presbyternek a helyét tölték be ugyanis választás útján. A választásra következőkép alakult a szavazatszedő küldöttség: Hatvan u. elnök: Kovács József ügyvéd, tagok: id. Bányai István, Harangi Sándor, Kovács János molnár, jegyző: Kiss András tanító. Péterfia-u. elnök: K. Kiss József, tagok: S. Szabó József, Kertész János, Faragó András, L. Nagy Bálint, jegyző: Dávid Mihály. Csapó-u. elnök: Pongó Lajos, tagok: Varjas János, Bácsi András, Otr. Végh János, Szabó József iparos, jegyző: Kanizsai Endre. Kosuth-u. elnök: Sz. Szabó László, tagok: Németi Sándor, Zs. Papp János, dr. Sz. Szabó József, jegyző: Szendy Imre. Varga-u. elnök: dr. Kocsár Gábor, tagok: Keszei József, Kiss Gábor, Kovács Lajos timár, jegyző: Dávid Sándor. Piacz-u. elnök: dr. Öreg János, tagok: dr. Benedek János, Erdei Ferencz, T. Nagy János, Keckés István, jegyző: Zong János.

A központi bizottság tagjai: Kiss Áron püspök, lelkészelnök, Simonffy Imre kir. tanácsos, főgondnok urak elnöklete alatt: Némethy Lajos, Kiss Albert, K. Tóth Kálmán, Dicsőfi József, Mitrovics Gyula, K. Kiss József, Kovács József ügyvéd, Szinay Gyula, Sz. Szabó László, Pongó Lajos, dr. Kocsár Gábor, dr. Öreg János, Balog Ferencz, Kertész Mihály, B. Nagy János, Ferenczy Gyula, Márton Imre, dr. Nagy Zsigmond, Polgári Sándor, jegyzőül: Somogyi Pál főjegyző,

A légszeszgyár házi kezelésben.

A város már megtette a előkészületeket a légszeszgyár átvételére s mlnt értesít bennünket ez év december 31-én megy át a gyár a város birtokába és a közvilágítás: Debreczen sz. kir város világítási vállalata törvényszékiileg bejegyzett cég alatti házilag fog kezelteni. Minden, e világítás vállalati körébe tartozó ügyben az igazgató, Debreczeni Jenő gépészmérnök ad felvilágosítást,

Házszentelés és névnap.

Gyarmathy István polgártársunknál, pártunk derék ifju tagjánál fényesen sikerült házfelszentelési ünnepélyvel egybekötött névnap volt kedden este. A vendégszerető házigazda s kedves neje valódi magyar vendégszeretettel látták el vendégeiket. Az ünnepélyen ott voltak: Ábrahám László főügyész, dr. Sárváry Gyula, Dicsőfi József ev. ref. lelkész, Veesev Imre tanácsnok, Tar Gyula táblabíró, dr. Benedek János, Szeidl Emil állami állatorvos, Vattay Géza ny. főszolga-

biró, dr. Losonczy Álmos, Végh Gyula, Szentesi János, Vásári András, Vásári István, Horváth Imre, Bányai István, L. Nagy Bálint, Kiss Bálint sertéskereskedő, ifj. Kéki Sándor, Fehér András, Horváth János, Biczó Gyula, Hauer Bertalan, Borbély Ferencz magy. kir. honv. főhadnagy, Soltész István, Dankó Mihály, Tárnok Ignác, Lám Sándor, Bartha Gergely, Némethy László, Vellai István, Török József, Szabó Armin, Német Imre, Bán László. Ezekon kívül ott voltak a legszebb virágszálok Debreczen polgárleányaiból. Az ünnepélyen felköszöntőt mondtak: Dicsőfi József, Vattay Géza és dr. Benedek János. A kedélyes lakoma a Magyarfi fiuk tüzes zenéje mellett reggelig tartott.

Garázda kőműves tanonc.

L á s z l ó János kőműves tanonc gondolt egy nagyot s merészet s az ünnep tiszteletére tegnap délután leitta magát a sárga földig. Ilyen berugott állapotban állított be aztán a Nyugeti sor egyik házába, ahol folytatni akarta a mulatást s duhajkodni kezdett. Verekedés lett a dologból s a pár perez mulva hatalmas ivalakban egy ember repült ki a kérdéses házból. László volt, a ki miután feltápszkodott a földről felkapott egy jókora kődarabot s behajította a ház ablakán. Végre is egy odakerült rendőr vette pártfogásába a garázda kőműves tanoncot.

Véres verekedés.

O. K. helybeli óras nagyban mulatott a héten a „Páris“ kávéházban. Mulatás közben összeszóllalkozott a szintén ott levő K i s s Béla cigányprimással. Szó-szót követett s a heves szóváltásnők az lett a vége, hogy a primás úgy fejen ütötte az órást, hogy eszméletlenül esett össze. Tévedések kikerülése végett közöljük, hogy Debreczenben két K i s s Béla primás van. Az egyik, a kit az intelligens kávéházakból ösmer a közönség, az ártatlan a dologban, a ki pedig az órást föbe ütötte, az állandóan a zugkávéházakban játszik.

A kolozsvári jogászbál védnöke.

A kolozsvári jogászok az idén fényes bált akarnak rendezni. — Védnökül József Ágost főherceget kérték fel, aki elfogadta a tisztséget s a bálon valószínűleg személyesen meg fog jelenni Kolozsvárt.

Szocztáldemokrata lap Debreczenben.

Uj havilap indult meg tegnap Debreczenben „S z a b a d s á g! E g y e n l ő s é g! T e s t v é r i s é g!” czimen. A lap, mely szociáldemokrata irányu, már az első számában elárulja modorát, durva sértő hangon megtámadja Debreczen polgármesterét. A lap többi közleményei is oly hangon vannak megírva, hogy az ügyészség az összes lappéldányokat elkoboztatta.

A Munkás dalegylet estélye.

Szépen sikerült dalestélyt rendezett a Debreczeni Munkás Dalegylet tegnap este a Margit fürdő disztermében. — Dalárdájuk szépen előadott énekszámait tudásról, és erőről tettek tanubizonyosságot s a közönség több énekszámokat megismételtette. Dalestély után tánczra kerekedett a sok szép asszony

és leány s tartott a táncz — Veres Toni jóhirű muzsikája mellett — kivilágos kivi-radtig.

Szépirodalmi hetilap Debreczenben.

Csinos, szépiállítási füzetet küldtek be hozzánk. „C s a l á d i k ö r „ ez a czime a szépiállítási szépirodalmi hetilapnak, a mely most hagyta el a sajtót. A lap első számát melynek K o n c z Ákos a szerkesztője és kiadója, Simonffy Imre polgármester jól sikerült arcképe díszíti. Tartalom tekintetében kiváló helyen áll. Bársony István, Vértessy Gyula, Könyves Tóth Kálmán, Drumár János és több jeles írónk irtak bele rövidebb elbeszéléseket.

Kicsapott theologusok.

Pánszláv érzelmű magyarfalóink, úgy látszik, mindenütt próbálnak szerencsét hazafiatalan izgatásaikkal. Lukacsu hívei fel-feltűnnek egy-egy helyen míg „martir“-jául nem esnek eszméiknek. Mint tudósítónk Eperjéről írja, hét pánszláv fattyunak tették ki a szürét ilyen eszmék terjesztése és hazafiatalan magaviseletük miatt a kolégiumból. A hét „martir“, csodálatos egyezése a számoknak! — nevei: Scrovina Ottó és Tcholtz Pál harmad évesek, Csobrda Wladimir, Bezek János másodévesek, Porubják János, Jánoska György elsőévesek és Vanicsek Emil negyedéves hittanballgatók.

Agyonforázott gyermek.

Megrendítő szerencsétlenség történt — mint levelezők írja — karácsony estéjén a szomszédes Csegén. Vigan készülték az ünnepre Tóth Ambrus odavaló gazda ember házában. Az asszony a konyhában foglaltoskodott, míg a négy esztendő Pál nevű fiacskája a tüzhely mellett játszadozott. Tóthné egy hatalmas vasfazekat, melyben kocsonyát főzött, leakart venni a tüzhelyről, miközben a játszadozó gyermekben megbotlott s azt a forró kocsonyalével végig öntötte. A súlyosan összeégett gyermek másfél óra múlva kiszervenedett. A szerencsétlen anya közel áll a megőrüléshez.

Bölyny pár ezüst lakodalma

Mint lapunknak írják, Biharmegyében az Ugra melletti szilasi kastélyban kedves családi ünnep volt tegnap, melyre Bihar megye és Erdély előkelő társadalma szíves üdvözlét küldte a Bölyny párnak. 25 évvel ezelőtt esküdött ugyanis örök hűséget Bölyny József az ünnepelt szépségű Nedecky Ferikének, Deák Ferencz nevelt leányának. Az ezüst lakodalmi ünnepélyt szilasi kastélyukban ünnepelték meg családi körben.

Ünnepi vérontás.

E c s e d y Ferencz, B r u k n e r Sándor, M á t y á s Lajos, K a s z á s

Péter, T ö r ö k István, T ó t h János és M á t y á s József. Erről a hét díszes firmáról szól az ének, illetve a legujabb rendőri jelentés. Elindultak ök, heten felvették az ünneplőt, felbokrétázták magukat és végig járták a hol csak egy János nevű embert fel tudtak fedezni. Mondták a rigmust, énekeltek a névnapi felköszöntőt, a sok kincs: kalács, sütemény, aprópénz pedig gyült bőven.

Mikor aztán úgy vélték, hogy már összegyűjtöttek annyit, amiből hét ember ünnepelhet, hozzá fogtak az osztzkodáshoz. Eddig rendben is lettek volna, de a diós és mákos patkókon sehogysem tudtak megegyezni. Összekaptak és a János napi rigmusoknak szegény Török István itta meg a levét, mert mind a hatan neki estek és alaposan elpáholták. Török Istvánt ápolás alá, a János napi köszöntőket rendőri felügyelet alá vették.

Gazdász bál.

Elmult a karácsony s pár nap múlva az új évre köszöntünk, tél apó már beállított az ő fehér köntösével. Közelg a báli szezon. A mi derék gazdászaink is már január 16-án megtartják táncestélyüket. Nagy ügybuzgósággal odaadással készül a rendezőség az estélyre. A gazdász bál előreláthatólag egyike lesz a farsang legsikerültebb mulatóságainak s a rendezőség odaadó buzgólkodását remélhetőleg nemcsak erkölcsi, de anyagi siker is fogja koronázni. A meghívókat már szétküldötték.

Ez uton kéri fel a rendezőbizottság mindazokat, a kik meghívót nem kaptak, de arra igényt tartanak; forduljanak az elnökséghez (Gazdasági Tanintézet.) Az estélyen Magyar Testvérek híres zenekara fog közreműködni.

A kinos felköszöntő.

Londonban bankettet tartottak nem rég az „Electrotechnikai Egyesület“ tagjai. 361 vendég gyült össze a lakomán, ezek között csupán egy nő tag volt, miss Ayrton, az ismert nevű tudós kisasszony.

A lakoma vigan folyt addig, míg a felköszöntőkig nem érték, itt azonban megcsappant a jókedv. Hogyan köszöntsek fel a vendégsereget, érdemes-e az egy nő tagért külön megemlíteni a „hölgyeket“? Akik először vették kezükbe a poharat így szóltak: „My lords, lady and gentlemen“, ami persze nagyon komikusan hangzott.

A következő tosztozó így kezdte beszédét: „My lords, Mrs. Ayrton and gentlemen“. Sir John Wolte Barry, a harmadik szónok azt mondta beszédje elején: „My lords, Madame and gentlemen“, persze egyikük sem tudta a helyes megszólítást eltalálni s nagy zavarban voltak a kisasszony miatt s elhatározták, hogy ezentul hasonló kellemetlenség ne érje őket, legalább

még egy női tagot választanak be az egyesületbe. Csakhogy mit szól ehhez majd Ayrton kisasszony.

Ferdinánd fejedelem és a szegedi dajka.

Három év előtt az akkor még élő Mária Lujza bolgár fejedelemasszony leánygyermeket szült, akinek Szegedről vittek szoptató dajkát Farkas Jánosné Hika Rozál személyében, a ki aztán 13 hónapig dajkálta Eudoxia bolgár hercezkisasszonyt. Farkas Jánosné azóta hazakerült a családjához s ma sirva panaszkolt a rendőrségnél, hogy a baromfi-piaczon ellopták a tárczáját 8 korona tartalommal.

— Ellopták azt a drága szép tárczám, a mit a fenséges Klotild naecseságától, a fejedelem rokonától kaptam. Az uram pedig mondta, hogy ne hordjam magammal a tárczát, de biz én szerettem, ha magamnál tudtam.

Kérdezték tőle a rendőrségnél, hogy nem vágyik-e vissza a bolgár udvarba?

— Aranyban ezüstben fűrésztöttem ott, — ugymond — de én majd elepedtem egy darab itthoni szalonáért. Mikor külső országokban utaztunk, mindig csak azon gondolkodtam, hogy juthatnék egy kis szalonához,

Majd elmondta, mikor „zugolódni kezdett az idő“ s megijedtek, hogy keves a télire való költség, magyar levelet írt Ferdinándnak.

— A fenséges Ferdi ur, az Isten óvja meg minden veszedelemtől, azonnal küldött 120 koronát. A levélben, a mit irtam, tiszteltettem Eudoxia princess-kisasszonyt is és azt is megirtam: szeretném látni, ha csak egy pillanatra is a lelkem aranyomat...

Levélben azután azt is megírta a fődajka, hogy Eudoxia jól érzi magát és már beszélget is.

A kereskedelmi csarnok Szilveszter estélye.

Városunk e fiatal egylete ki nem fogy a találékonyaságból, hogy tagjainak kellemes mulatságokat szerezhesen. Még csak most volt egy kellemes hangversenye, — m e l y r ő l mindenki a legnagyobb meglepéssel távozott s most a közeledő szilveszter alkalmából ismét egy kedélyesnek ígérkező mulatságon fáradozik az elnökség. Az estély fűzértánczczal és kotillionnal lesz egybekötve.

Nagy vadászat.

Köburg Fülöp herceg cserépfalvi ura dalmában tegnapelőtt nagy vadászat volt, melyen a környékbéli, fővárosi és nagy főri vadásztársaság részvételével hatalmas vadászatot tartott. Mind a két napon sok vadisznót, szarvast, őzet és rengeteg nyulat ejtettek zsákmányul.

Az anya sirján.

D e s z k á s János ujjvári tehetős gazda néhány hónappal ezelőtt temette el feleségét, de nemsokára vigasztalást talált a falu egy szép, de szegény leányában, akit gazdasszonynak vett a házához. Leányai, kik közül az egyik 17 éves, térden könyörögtek apjuknak, hogy ne vegyen idegen asszonyt a házhoz, mert annak nem jó vége lesz. Az apa hajthatatlan maradt. A fiatal mostohának utjában volt a két leány s azért minden alkalommal ingerelte férjét a leányai ellen. A két leány hiába kereste nagy szorgalommal az apa és a mostoha anyja kedvét, azok csak annál ridegbbek voltak irántuk. — Mikor n e h é z munkájukat elvégezve, szobájukba vonultak és mikor mindenki aludt a háznál, akkor tört ki belőlök a zokogás és panasz. Így volt ez hosszú ideig. Végre a mostoha keresztülvitte, hogy az apa szolgálni küldte — a jómódu leányokat. Ezt a szegényt már nem bírták elviselni a sokat szenvedett leányok. Nagy fájdalmukban aztán elhatározták, hogy megölik magukat. Tegnapelőtt este a nagyobbik leány karonfogta testvérét és kimentek a temetőbe édes anyjuk sirjához. Itt levették fejükről a nagy kendőt és egy lombja hulott szárazfa két előre álló ágára másztak, hurkot csináltak és felakasztották magukat. A sokat szenvedett szerencsétlen leányokat ott találták meg anyjuk sirján.

Hegedüs miniszter a munkásokért.

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter szép biznyságát adta, hogy szívén viseli a munkásosztály érdekeit. A munkások érdekeiben intézett körrendeletet az összes törvényhatóságokhoz, melyben figyelmezteti az iparhatóságokat a munkástörvény betartására. A kormány tudvalevőleg a szociálisták megszüntetése és a munkások helyzetének javítása miatt hozta azt a törvényt, mely szabályozza a munkaadó és a munkás közötti jogviszonyt. Addig ki volt szolgáltatva a munkás a gazda kénye-kedvére, ma már a törvény oltalmába veszi a munkást és megvédi érdekeit. Az iparhatóságok kötelessége tehát, hogy a törvény betűinek értelmét szerezzék és ezáltal hozzájáruljanak az állam azon áldásos törekvésehez, melynek célja a szociális bajok gyógyítása. Am a miniszter a budapesti országgyűlési munkásokozvetítő intézet feljelentéséből arról értesült, hogy a vidékre menő munkások, a kik a munkafeltételek be nem tartása miatt panaszuk elintézésére csak másod, sőt harmadnapra tűznek ki tárgyalást. A munkások azonban nem képesek ezt az időt bevárni s rendszeresen az történik, hogy visszahagyva munkakönyvüket, koldulva térnek vissza a fővárosba. Hogy ez esőppet sem szolgál a szociális bajok gyökerének kiirtására, az bizonyos. Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter atyai gondoskodásának nagy tanujelét adta tehát akkor, midőn körrendeletében szigorúan meghagyja, hogy a munkás panaszát azonnal el kell intézni. Elrendeli, hogy a végzést lehetőleg még aznap meg kell hozni, a mi helyes is, mert a munkásnak kenyér kell, s ha a munkaadó megrövidíti, más mint a hatóság nem segíthet rajta.

Az új orvosi díjszabás.

Részletesen foglalkoztunk már az orvosok díjszabásának ügyével Megirtuk, hogy a belügyminiszter fokozatokat állapított meg a díjazásra vonatkozólag és felhívta az összes törvényhatóságokat, hogy mondjanak véleményt, melyik fokozat alkalmas az illető törvényhatóság területére. Ma érkezett le a megyéhez és városhoz a miniszter rendelete, mely az ország összes megyéire és törvényhatósággal bíró városaira megállapítja a fokozatos magánorvosi díjazást. A vármegyék közül 9-et, köztük Aradvármegyét is egész területükkel a 4. fokozat alá sorozta a miniszter, míg a többi vármegye egyes városait a 3. fokozatba osztotta be. A törvényhatósági joggal felruházott városok közül Budapest székés fővárost az I., Debreczent, Fiumét, Kolozsvárt, Pozsonyot és Sopront a II., a többi s így köztük Aradot a III. fokozatba sorozza a miniszter rendelete, ellentétben a város törvényhatóságának ajánlatával.

Ez a rendelet, a melyet a törvényhatóságok véleménye, továbbá szakértők javaslata alapján állított össze, nem mindenben felel meg a praktikus élet követelményeinek de az eddig fennálló rossz viszonyok után határozott javulás.

Pósa Lajos esküvéje.

Csengő-bongó versikék köszönték ma a gyermekvilág bálványozott poétáját. Pósa Lajost, a fényes nevű költőt, a ki a legénység hosszú, kiellen utján holnap leteszi a vándorbotot, hogy aranyos lánczokkal eséréje fel. Pósa Lajos, mint Szegedről jelentik, megházasodik. Miről annyit zengett az ő lantjának érzelmes hurjain, a családi élet szelid világának ajtaja nyílik felötte. Ebbe az új világba elhívta hűvesül poeta szívének választottját, Andrassy Lidike urhölgyet, akivel esküvőjét szük családi körben ülte meg a melegsivü költő. Ezer és ezer kis szivecske dobban meg majd Pósa nagy boldogságának e hírére, mely bennünket is tétézett örömmel tölt el. Nem is maradunk el a jó kívánságokkal, hanem ide írjuk, a mint a szívünkölől fakad, hogy Pósa bátyánk násza ezer szines boldogságtól ragyogjon amilyen sokáig az ő szeretettől glóriázott neve az ország szívében, emlékezetében fog élni. Mert valóban; Magyarországnak egyik legnagyobb jötevője ez a meleg szívű poeta. És ezzel nincs valami sok mondva. Az ő költői működése egy nagy jötevőemény, amiben ő nemzetét, hazáját részesítette. Ő teremtetete meg a magyar gyermekirodalmat, az ő költészete ragyog be a gyermekvilág s hinti el abban a jövendő kincseit: a tiszta idealizmust, a lángoló hazaszeretetet. Így rakja ő le a jövő Magyarország alapjait, ezért nevezzük őt teljes joggal az ország nagy jötevőjének, akinek költészete erre az országra valósággal a Gondviselés áldása,

Az új postabélyegek.

A nagyváradi posta és táviró igazgatóság a következőket tudatja a közönséggel: A korona — pénzértéknek megfelelő tagozatokban eddig kibocsátott posta-táviró értékjegyeken kívül még husz (20) és harminczöt (35) fillér, továbbá két (2) és öt (5) koronás értékjegyek hozatnak forgalomba. Ezek közül az öt koronás értékjegyek — melyek főképp a magasabb díj alá eső csomag és pénzküldemények bérmentésére szolgálnak — csakis kincstári hivataloknak adatkak ki. A jelenleg forgalomban levő három (3) koronás értékjegyek érvényessége ellenben 1901. évi márczius hó 31-ével megszűnik. Ezen időn túl a közönség a 3 koronás értékjegyet — ha azok valódiak épek és használatlanok — 1901. évi június hó 30-ig bezárólag a posta (táviró) hiva-

taloknál a hemutató által kívánt megfelelő értékű más frankójegyekre cserélheti be. 1901. évi július hó 1-től azonban 3 koronás frankójegyek becserélésére sem fogadtatnak el.

A tüdővész és a sanatóriumok.

Debreczen, decz. 27.

Ama számos csapás és veszedem, melylyel az irigy sors szerencsétlen szenvedő embertársainkra mért, határozottan legfenyegetőbb és kihatásában a nemzedékek tova fejlődésére legveszélyesebb a tüdővész, tuberkulózis.

A tüdővész minden esztendőben irgalmatlanul megköveteli a maga áldozatait, kiket azután vasmarokkal dönt az enyészet sötét örvényébe. Épen azért már a legrégebb időkben is arra törekedtek, hogy ha már az emberiség e legpusztítóbb betegsége gyógyítani nem lehet, legalább annak tova terjedését és evvel mások megfertőztetését megakadályozzák.

Az orvosi tudomány haladásával megtört már az a hit is, mely szerint e betegség gyógyíthatatlan lenne. A tüdővész tanulmányozásának egyik legfontosabb gyakorlati eredményét épen annak a felismerésére képezi, hogy e betegség kedvező feltételek mellett gyógyulhat. Így tehát most már nemcsak az infekció tova terjedése képezi az orvosi tudomány feladatát, hanem az is, hogy e bajban sinylődöket meg is gyógyítsa, őket a társadalomnak vissza adja.

A legelső feladat a tüdővészeseket elkülönítve oly viszonyok közzé helyezni, mely viszonyok a javuláshoz alkalmasabbak. Erre szolgálnak a sanatóriumok. A külföldön e téren mindenütt nagy tevékenységet tapasztalhatunk. Így Németországban legújabbán a tüdővész tanulmányozására tüdővész poliklinikákat szerveznek, az Egyesült Államokban pedig a védekezés azon erősebb módjához folyamodtak, hogy tüdővész idegeneknek egyáltalán megtiltják a letelepülést. Az első ilyen eset Szt-Franzisztkóba történt, hol egy ilyen betegségben szenvedő japán predikátornak a hatóság egyenesen megtagadta a letelepedési engedélyt.

A modern államok újabbán mozgalmat indítottak a tüdővész sanatóriumok felállítására, a melyekben azután a gümőkórot nuberikátikus betegeket internálnak. Az ily sanatóriumokban meg vannak egyrészt a gyógyulás előfeltételei, másrészt a szigorú rendszabályok elejét veszik annak, hogy a bajt a betegek tovább terjeszthesék.

A sanatóriumok hágy, sőt mondhatjuk egyedüli fontossággal a szegény betegek nézve bírnak, mert a gazdag beteg nem szorul az ilyen értelemben vett sanatóriumokra, az felkereshet számtalan olyan gyógyhelyet, hol azt remélheti hogy enyhülést talál. A szegény tüdővész beteg azonban még csak nem is védekezhetik a betegség tova terjedése ellen.

Jelenleg hazánkban is megindult a mozgalom ily sanatórium felállítására, és hála a jószívű és nemcsak adakozók áldozatkészségének immár a befejezés stádiumába lépett, Budapest mellett egy üde fenyőktől illatozóhegyoldalon épül az első ilyen sanatórium, mely egyuttal első határkövét is képezi majd kulturális fejlődésünknek. Reméljük, hogy ez nem lesz az utolsó sanatórium, melyet hazánk adakozói emelnek, hanem rövid időn belül még számos oly intézet fog emelkedni szegény szükölködő és beteg embertársaink javára és akkor majd édes hazánk nem lesz azon szerencsétlen

nemzetek sorában, melyek a statisztikai adatok szerint a legtöbb áldozatot szolgáltatják a tudóvész könyörtelen, öldöklő angyalának.
(Dr. B. B.)

A soknejűség alkonya.

Debreczen, decz. 27.

Ezt ugyancsak Amerikában s nem az egész föld kerekességén mondhatják azok a boldog, vagy boldogtalan handók, a kik eddig több feleséget mondhattak magukénak. Amerikában is csak az indiánok törzsében elégették meg a sok feleséget, azt mondják, egy is elég, sőt néha sok is. Több év óta törvény tiltja a poligámiát s Amerika összes lakóinak szól ez a törvény, de az indián törzsek nem nagy szigorral vették a rendeletet.

Ezentul másképp lesz. Darlington városa (Yowa állam) járt legelő. Itt nagy számban laknak az indiánok s most egyszerre kiűtötték a ribillió. Válni akarnak a nejeiktől s csupán csak az első asszonyt akarják megtartani, ez ér mégis csak a legtöbbet, mondogatják a sárgabőrű családfők. Az elbocsátott asszonyokat pedig vissza akarják küldeni, menjen ki-ki a maga törzséhez! Különben az Egyesült-Államok is segíyezni fogja az elcsapott asszonyokat. Különösen a kiowa-indiánok között nagy a szomorúság.

Pall Eck, a törzs főnöke, mind a hat feleségének kiadta az útját. A törzs több főbbje követte a főnököt s egymásután küldték el az asszonyaikat, a kik e miatti bánatukban öngyilkosságot követtek el. A törzs két főnöke a legvénebb s legcsunyább asszonyt tartotta meg csupán, míg a fiatal menyecskéket utnak bocsátották. Menjenek Isten hírével!

TORVÉNYSZÉK.

Egy házasság története.

Különös válóperben mondott ítéletet a minap a bécsi bíróság. Egy H. Ernő nevű hivatalnok oltárhoz vezetett egy fiatal leányt, ki azonban a pap beszéde alatt egyszerre elájult és térdre esett.

Senki sem vette észre, hogy ájulásról van szó, annál is inkább, mert a vőlegény is letérdepelt menyasszonya mellé. Mikor aztán a gyűrűváltásra került a sor, a pap észrevette, hogy a menyasszony nincs eszméleténél s aggódni kezdett, hogy talán az igen-t sem mondotta ki.

A násznép azonban megnyugtatta a papot, erősítgetve, hogy csak igen halkán mondotta a menyasszony az igen-t, azért nem lehetett hallani. Így azután annak rendje és módja szerint befejeződött az egyházi szertartás s az ájult új asszonyt bevitték a sekrestyébe, hol nemsokára magához tért.

De az ájulás ismét környékezni kezdte,

amikor tudtára adták, hogy az esküvő megtörtént. Hevesen tiltakozott azután az esküvő érvényessége ellen, azt állítva, hogy ő nem mondotta ki az igen-t. Nagy zavar támadt erre a násznép között, mely nem tehetett egyebet, mint a vőlegénnyel egyetemben könyörgésre fogta a dolgot.

De hiábavaló volt minden, az új asszony nem akart együtt élni az urával s még az nap visszatért a szüleihez és nyomban megindította a pert a házasság érvénytelenségének kimondása végett. Azt adta okul, hogy semmi szándéka sem volt nőül menni H. Ernőhöz s csak a kényszernek engedett, amikor oda hagyta magát vitetni az oltár elé. Határozottan állította azt is, hogy nem mondotta ki az igen-t.

A bíróság érvénytelennek mondotta ki a házasságot. Beigazolódott a tárgyaláson, hogy a különös menyasszony nagyfokú reurantiában szenved.

CSARNOK.

Korcsmárosnak született Apollo.

írta: Körösi László.

Folytatás.

Beatrice aggodalmasan lépett be az oszteriába. Magas termetű olasz nő volt, a mi egyuttal azt jelenti, hogy rendkívüli szépség.

Tekintete csupa tűz, arca égő láng, mozdulata gyújtó szenvedély, hangja édes melódia.

A négy idegen ur dudolva kísérte a remek asszonyt.

A mint a küszöböt átlépték, nagy volt a kölesönös meghibetődés. A négy férj ott találta a négy asszonyt és Beatrice ott látta Apollóját az asszonyok közt kacsingatva és nevetgélve.

A francia meghibetődések azonban sehogysem tartottak sokáig. Annál hevesebbek voltak az olasz kitérések. Apollo az asszony elé állott:

— Hol csatangoltál?

— Tudod!

— Miért nem jöttél haza főzni, mikor itt vendégek vannak?

— Itt vagyok.

— Mit vesztettél különben, Caesari?

Semmit. Jól mulatok. Hanem most takarodjál.

Beatrice szeme föllángolt a megszegegyenítéstől s besietett a kamrába.

A férjek helyet foglaltak az asszonyaik közt s a Hadrian villa classikus romjairól kezdtek beszélni. De mind a négyen félre beszéltek s különösen a sánta, az osztozott hajfűrt tulajdonosnőjének férje, a ki csakhamar magasztalni kezdte Beatricet.

— Eltűrném érted a Dante poklát és Petrarca keserveit, édes Jeanettem, ha olyan kedves tudnál lenni, mint ez a Beatrice.

Jeanette nem válaszolt erre a gorbosbaságra, hanem egy humanitással felosztota rémséges eledelét a körülötte nyüzsgő házi vadállatoknak.

Apolló megint olyan ábrázattal forgolódott a vendégek közt, mintha egészen rendben volna minden.

De egyszerre csak megáll a kopasz sánta francia előtt és haragosan néz rá.

A francia megdöbben, a hölgyek elvesztik szavukat, az angol piktor nő új lapra kezdi pingálni.

Apollo arcát elborítja a vér, lélegzete elmarad s mint a ragadozó madár tör rá vendégére és lerántja a nyakában lógó egyszerű kis koral-keresztet.

Ki adta ezt neked, kutya? — kiáltotta vadállati szenvedéllyel.

A francia dadogott valamit. A többi védelemre készült.

A korcsmárosnak született Apollóból kitört a haragos Isten.

Beatricétől kaptad, vagy loptad az mindegy!

Beatrice! Ide, Beatrice!

Beatrice át akart törni a zürzavaros tömegen, de Apollo kést ragadva rohant utána.

Nem volt már szép többé, hanem szörnyű. A sánta francia reszkette emelte föl botját, a többiek megragadták az örvényező korcsmáros, a nőkhangosabban sirtak, az angol képirónő új lapot kezdett telerajzolni.

Én is belekeveredtem az életmentők közé s nekem is kijutott néhány hatalmas csapás, míg az örülten tomboló korcsmáros kezéből ki birtuk csavarni a nagy konyhakést Beatrice szerencsésen megmenekült.

Egész Tivoli összesereglett az osztería előtt.

Szidták a francziákat és az angolokat egyformán s én végrendeletemre gondoltam, mikor a veszedelmes cselédek forradalmát láttam. Megjelent három városi rendőr is. Kettő a küszöbön maradt, a harmadik benézett az oszteriába.

(Folyt. köv.)

Nyilt-tér.

Borivóknak, kik a bort savanyúvíz-esszéi sze-
retik vagyíteni, mindenk előtt a

MATTONI-FELD

GISSHÜBLER

legújabb érvényes
SÁVANYÚ-KÜT

ajánlható. E víz kősömbösíti a bor savát és az italnak feletté kellemes, ingerlő mellékist ad, annélkül, hogy azt fokotára festené.

Leszállított árak!

Leltározás alkalmából december hó folyamán a raktáron levő

Női ruhaszöveteket

színes selymeket mosó velle-
ket, atlas satin és batiztokat,
haraszt kendőket,

valamint

szőnyeget, függönyöket

tetemesen leszállított árakon árusít-
juk el.

Szabó Lajos Fiai

DEBRECZEN, Rózsátér.

7 méter egy ruhának való női di-
vatszövet 1 frt 75 kr.

